

Lesní školky - čím se liší od klasických mateřských škol?

Až do nedávna si nejspíš většina z nás pod pojmem „lesní školka“ představila pěstování sazenic stromů pro obnovu lesa. V posledních letech se o lesních mateřských školách ale mluví a píše čím dál více, čím to je? Jaká je filozofie lesních školek, čím se liší od klasických mateřských škol a byly by vhodné zrovna pro Vaše děti? Na tyto otázky se v dnešním článku podíváme blíže.

Asi každý rodič chce pro své děti to nejlepší, a to platí i o výběru předškolního vzdělávání. Pokud mají rodiče možnost vybírat pro své dítě **školku** z širší škály zařízení, často si zjišťují informace a reference o kurikulu, přístupu k dětem i o dalších praktických aspektech. Kromě **školek standardního typu** nebo třeba jazykových školek, u nás existují i tzv. **lesní školky**. Obzvláště ve větších městech a jejich okolí se jich v posledních letech objevuje čím dál více. V čem spočívá jejich filozofie?

Hlavní myšlenka lesních školek

Základní myšlenkou lesních mateřských školek je, že děti v nich tráví většinu dne **venku v přírodě**, a to za každého počasí. Venku se přitom věnují všemu, čemu se obecně děti věnují i v klasické školce uvnitř - školky mají svůj vzdělávací program, **hry** a praktické činnosti. První **lesní školky** vznikaly ve

Skandinávii v padesátých letech minulého století a následně se rychle se rozšířily do celé západní Evropy. Obzvláště populární jsou například v sousedním Německu.

Lesní školka aneb předškolní výuka založená na přírodě

Dnes je pro rodiče běžné vozit děti do škol, školek a na kroužky autem, samotné tyto činnosti pak také probíhají v uzavřených budovách. Díky tomu je pobyt venku často vnímán jako něco nepohodlného, nežádoucího či dokonce nebezpečného. **Lesní mateřské školky** ale na přírodu nahlíží jako na zcela přirozené prostředí a snaží se bojovat proti odcizení od tohoto prostředí.

Přírodní podněty v lesní školce

Příroda (nejen) dětem nabízí nekonečně mnoho podnětů k rozvoji i ke hře, děti si v ní dokáží najít to, co právě potřebují. Mohou vybit svou energii během, šplháním po terénu, zdoláváním překážek, nebo si naopak najít tiché místo pro pozorování ostatních či přírody samotné – třeba ptáků ve větvích nebo mravenců.

Takovýto častý pobyt v přírodě u dětí pomáhá rozvíjet **obratnost** a koordinaci, podporuje budování zdravé sebedůvěry a důvěry ve vlastní schopnosti. Pravidelný pobyt na **čerstvém vzduchu** navíc pozitivně působí na imunitní systém dětí. To jsou jedny z hlavních výhod lesních mateřských škol.

Čím se lesní školky liší od klasické mateřské školy

Největší odlišností lesních mateřských školek od těch klasickým je samozřejmě pobyt po většinu času venku oproti pobytu po většinu času v budově. Činnosti, které děti venku v **lesní školce** provozují, se od těch z klasické mateřské školy příliš lišit nemusí. Většina lesních školek však **přírodu zapojuje do programu** mnohem více než jen tím, že se v ní děti nacházejí.

Program lesní školky souvisí s ročním obdobím i místem

V lesních mateřských školách je obvyklé, že pedagogové pro děti připravují takový program, který přímo navazuje na dané roční období a také na místo, na kterém v daný den děti svůj pobyt tráví. Tím může být například les, **paseka**, louka, prostředí rybníka, mohou být **u potoka**, u řeky nebo klidně i na poli. Všechna tato místa mají svá specifika, která děti mohou prostřednictvím vzdělávacího programu a her přirozeně poznávat.

Další typickou odlišností jsou také pomůcky, které se v lesních školách používají. I ty pocházejí často

z přírody – klacík pro kreslení v zemině, kamínky jako počítadlo, různé druhy dřeva jako hudební nástroje. Děti se učí poznávat přírodu všemi smysly a pozorovat její fungování jako celku, učí se chápat význam a propojení jednotlivých součástí ekosystému a také roli přírody ve vztahu k člověku.

Lesní školku zajímá dění v dané lokalitě

Děti v lesních mateřských školách poznávají kromě přírody také civilizaci. Na místa pobytu často cestují **veřejnou dopravou** a účastní se kulturních a společenských událostí ve svém okolí. **Lesní školky** také často připravují různé slavnosti či jarmarky pro rodiče a veřejnost.

Další zásadou lesních školek je nižší počet dětí na pedagoga než v klasických mateřských školách. Svou roli v tom hraje ulehčení dozoru nad dětmi, ale také specifičnost jejich programu a metod. Lesní školky mohou fungovat nejen samostatně, ale i ve spolupráci s klasickou školkou, se kterou sdílí část zázemí (kuchyni či jídelnu), případně mají i společné části programu.

Praktické informace o lesních školkách

- Každá lesní školka má samozřejmě **svoje vlastní pravidla** toho, jak v ní fungují praktické záležitosti, dalo by se ovšem najít i nějaké společné minimum.
- Lesní školky bývají koncipovány pro děti, které v daném kalendářním roce dosáhly nebo dosáhnou věku **3 let**, a jsou vhodné až do věku **sedmi let dítěte** (tedy také pro děti s odkladem). Některé z nich mají i zkušenosti s péčí o děti mladší než 3 roky, pokud jsou v menším počtu.
- Maximální počet dětí ve skupině se také pro jednotlivé lesní školky různí, nicméně většinou se pohybuje **okolo čtrnácti až šestnácti dětí**; pokud jsou děti mladší, bývá maximální počet ještě o něco nižší.
- Některé lesní školky fungují v celotýdenním režimu od pondělí do pátku, jiné fungují jen některé dny v týdnu. Jedná se převážně o lesní školky menší nebo začínající, ty mohou fungovat např. jen ve čtvrtky a pátky. V obou případech lesní školky většinou umožňují, aby do ní dítě docházelo **jen v některé dny nebo jen na dopoledne**. Obecně se ale, hlavně pro starší děti, doporučuje dodržovat docházku dítěte ve všechny dny, díky tomu je totiž zaručena kontinuita pedagogického programu a ucelenost dětského kolektivu.
- Některé lesní školky umožňují také **přítomnost rodiče** jako doprovodu dítěte, je-li to pro adaptaci dítěte přínosné. Individuální přístup ke každému dítěti bývá u lesních školek běžnou normou.
- Každá lesní školka má nějaké zázemí (např. budovu spřízněné klasické mateřské školy, zděnou chatu, **jurty**, maringotku) se záchodem a teplou vodou, kde děti mohou jíst a trávit odpolední odpočinek.
- **Lesní školky nebývají finančně dotovány státem** ani obcemi a jsou tak plně hrazeny z příspěvků rodičů. Ceny se mohou pohybovat okolo **4 - 7 tisíc korun za měsíc** při celotýdenní docházce.